

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
Inšpektorát životného prostredia Bratislava
Jeséniova 17, 831 01 BRATISLAVA

Číslo RZ: 8588-36687/37/2015/Sob

SPRÁVA Z ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLY

č. 51/2015/Sob/Z

vykonanej v prevádzke „Hydinová farma Balon“ (ďalej len „prevádzka“) prevádzkovateľa Medzičiližie, a.s., 930 08 Čiližská Radván (ďalej len „prevádzkovateľ“), pre ktorú vydala Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava integrované povolenie č. 4344-21914/37/2007/Ver/371340207 zo dňa 03.08.2007 s právoplatnosťou dňa 20.09.2007 (ďalej len „integrované povolenie“).

Kontrola bola vykonaná dňa 04.11.2015.

Kontrolu vykonali:

za SIŽP - IŽP Bratislava, odbor integrovaného povoľovania a kontroly:

Ing. Milan Sobolič, inšpektor

Ing. Ivana Záleská, inšpektor

Kontroly sa zúčastnili:

za Medzičiližie, a.s., 930 08 Čiližská Radván

Ing. Štefan Vida predsedu predstavenstva

P r e d m e t o m

správy z environmentálnej kontroly (ďalej len „správa“) je výsledok kontroly dodržiavania podmienok integrovaného povolenia č. 4344-21914/37/2007/Ver/371340207 zo dňa 03.08.2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.09.2007 a jeho zmien, ktorú vykonala inšpekcia v súlade so zákonom č. 39/2013 Z. z. o Integrovannej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“), zákonom č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

Kontrola bola podľa § 34 ods. 1 zákona o IPKZ zameraná na zisťovanie dodržiavania podmienok rozhodnutia č. 4344-21914/37/2007/Ver/371340207 zo dňa 03.08.2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.09.2007 a jeho zmien, v časti opatrení na zamedzenie únikov NH₃ podľa prílohy č. 7, kapitola II., časť F., bod 9., vyhlášky MŽP SR 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v platnom znení.

Inšpekcia dňa 29.10.2015 oznámila telefonicky Ing. Štefanovi Vidovi predsedovi predstavenstva výkon operatívnych kontrol v prevádzke, určila dátum kontroly na 04.11.2015, čas kontroly od 9:30 hod. a zároveň požiadala o informovanie konateľa spoločnosti (štatutárneho orgánu) o vykonaní kontroly a ak konateľ nemá v daný deň možnosť zúčastniť sa kontroly, aby určil niekoho na zastupovanie.

Opis stavu prevádzky v čase kontroly

Chov jarič prebieha v cca 126 dňových cykloch so zástavom dvakrát v roku a to vo februári v množstve cca 40.000 kusov a potom približne v auguste v druhom cykle o množstve 20.000 kusov. Jariče sú po dosiahnutí tohto veku použité na zástav znáškových hál.

Na chov jarič je určená jedna odchovňa s kapacitou 40.000 kusov. Odchov je riešený v klieťkovej technológii v dvoch batériách s 3 podlažiami a v dvoch batériách so 4 podlažiami. Od 0 – 10 týždňov sú sliepocky umiestnené v strednom podlaží v počte asi 40 ks na 1 m². V jedenástom týždni sa prerozdedia do všetkých podlaží tak aby ich počet bol 25 – 28 na m². Naskladnenie kurčiat je vo veku 1 deň ich života pri priemernej živej hmotnosti 0,12 kg. Odchov trvá 20 týždňov. V 21 týždni života sa premiestnia do znáškových hál. Kapacita objektu je 40.000 kusov sliepociek. Po preskladnení zvierat do znáškových hál sa priestor objektu dôkladne vyčistí od trusu hydinu suchým spôsobom. Zmluvne dohodnutá firma zabezpečuje dezinfekciu priestorov hál. Steny hál, podlahu a technologické zariadenie nastrieka dezinfekčným roztokom. Potom dochádza k plynovaniu hál. Takto vydezinfikovaná hala je pripravená na naskladnenie nového turnusu. Vyskladnenie, čistenie a dezinfekcia chovných hál trvá približne 2 týždne.

Predpokladaná produkcia trusu u sliepociek po dobu 6 mesiacov je 0,0015 m³ /kus , potom potrebný skladovací priestor je 60 m³. Vyskladnenie trusu po predsušení na pozdĺžnych trusných pásoch pod chovnými klieťkami sa vykonáva 2 x za týždeň pomocou servopohonov spôsobom navijania nekonečného pozdĺžneho trusného pása až kým nie je bez trusu. Z pozdĺžnych trusných pásov sa presype trus na priečny dopravník trusu ktorý vyúsťuje mimo objekt nad veľkoobjemový oceľový kontajner. Vyprázdenie tohto kontajnera je zabezpečené mobilnými prostriedkami. Vznikajúci suchý hydinový trus je vyvážený na hnojisko a po namiešaní aplikovaný zaoraním do poľnohospodárskej pôdy.

Pri klieťkovom chove hydiny nedochádza k tvorbe tekutej zložky hnoja. Pri dezinfikácii chovných priestorov sa používa výlučne suchý spôsob čistenia a dezinfekcie.

Krímenie a rovnomerné dávkovanie krmiva je zabezpečené stabilným krmným systémom pomocou dopravníkov. Technologické zariadenie dávkovania krmiva zabezpečuje rovnomerné rozloženie nastavenej dávky krmiva po celej dĺžke krmných línií. Maximálny denný príjem krmiva u kurčiat je 0,05 kg. Pre skladovanie krmiva sa používajú stávajúce oceľové silá. (1x15t).

Napájanie je miskovými napájačkami s pozdĺžnymi rozvodmi vody tak, aby umožňoval dobrý prístup k napájačkám. Denná potreba vody u kurčiat je 0,15 l na kus a deň, predpokladaná denná potreba napájacej vody je 6 m³. Tlak vody v napájacom systéme je regulovaný tlakovým regulátorom, na prívode vody sa inštaluje filter nečistôt s kontrolnými manometrami.

Vetranie chovných hál je zabezpečené podtlakovým vetraním pomocou ventilátorov osadených v čele stavby a strešnej konštrukcii. Prívod vzduchu je zabezpečený regulovateľnými vetracími klapkami v pozdĺžnych obvodových stenách hál. Vetraním je odstraňovaný opotrebovaný vzduch obsahujúci znečisťujúce látky a zložky ako vodná para, oxid uhličitý, čpavok, sírovodík. Vetraním je zabezpečená požadovaná mikroklima haly a výmena vzduchu max. 5 m³ h-1 na kg živej hmotnosti zvierat. Rýchlosť prúdenia vzduchu je udržiavaná v rozsahu 0,2 až 0,3 ms-1 v zime a 0,5 ms-1 v lete.

Takto odchované jariče sú využité na zástav znáškových hál (v súčasnosti sú využívané len tri objekty z pôvodne štyroch vystavaných), z ktorých produkcia vajec predstavuje priemerne 50.000 ks denne. Dĺžka cyklu chovu nosníc po ich vyskladnenie predstavuje cca 50 týždňov.

V znáškovej hale č. 1. s kapacitou 18.000 kusov a v znáškových halách č.3 a č.4, s kapacitou každá po 18.240 kusov, je chov nosníc realizovaný v obohatených klieťkach o výške 460 mm a šírke 630 mm s využiteľnou plochou 1200x630 mm. Klieťky sú vybavené bidlami pre nosnice a znáškovými hniezdami. Klieťky stoja v 4 radoch o troch podlažiach, z ktorých je spodný rad umiestnený nad zemou 368 mm. Podlaha klieťky je tvorená pletivom

s pravouhlými okami a sklonom 12%. Trus je odstraňovaný dvakrát do týždňa cez pásový dopravník na traktorové vlečky a vyvezený na hnojisko. Kŕmenie je riešené trojposchodovým vozíkovým portálovým systémom od výrobcu z Talianska, firmy TECHNO a to formou dopravy špirálou, z dvoch kŕmnych zásobníkov o objeme 12t, do portálov a pomocou nich je dávkané do kŕmnych žľabov. Kŕmne miesto na jednu nosnicu predstavuje 12 cm. Napájanie je riešené formou kvapkových rúpnových napájaciek. Na osvetlenie je použitý úsporný svetelný systém ORION s červeným krytom a s trojstupňovým stmievacím zariadením, na každú halu v počte 120 ks. Svetelnosť priestoru je zabezpečovaná v rozsahu 5 – 25 lux/m², v režime 16 hodinového svetelného dňa, 20 min. stmievania a 8 hodinách nepretržitej tmy. Vykurovanie chovného priestoru na optimálnu teplotu je realizované prenosnými elektrickými infražiaričmi. Ventilácia znáškovej haly je riešená ako priečna ventilácia objektu. Vzduch je do objektu prisávaný podlažným nasávacím otvorom a odvod vzduchu zabezpečujú ventilátormi EMI a GIGOLO umiestnené na opačnej stene znáškovej haly, celý proces je riadený na základe nasnímanej teploty v priestore. Kŕmenie, napájanie a osvetlenie chovného priestoru je regulované automaticky. Vyprodukované vajcia sú triedené v triedičke vajec MOBA prima 2000. Po ukončení turnusu a vyskladnení znáškových hál nasleduje dôkladná mechanická očista koterčov, mokrá sa robí len na veľmi znečistených miestach a po nej sú priestory chemicky dezinfikované.“,

I. Základné údaje o prevádzke a prevádzkovateľovi

Názov prevádzky: Hydínová farma Baloň
Obchodné meno: Medzičiližie a.s.
Sídlo: 930 08 Čiližská Radvaň
IČO: 00 191 396

Katégória priemyselnej činnosti:

6.6. a) Prevádzky na intenzívny chov hydiny s miestom pre viac ako 40 000 ks hydiny

II. Predložené doklady

1. Kompletné krmivo pre kuričky od 5 do 16 týždňov veku
2. Kompletné krmivo pre kuričky od 16 do 2% znášky
3. Kompletné krmivo pre kuričky od 36 do 45 týždňov veku
4. Kompletné krmivo pre kuričky od 46 do 59 týždňov veku
5. Technologické časti zdroja VAR PCZ 0380386
6. Zmluva s firmou SATEV SLOVENSKO spol. s r.o., Ul. Hlavná 2, Svätý Peter na odvoz a spracovanie vedľajších živočíšnych produktov
7. Výpočet poplatku za znečisťovanie ovzdušia za rok 2014
8. Zmluva s firmou GARANT PLUS – DDD s.r.o., ktorá vykonáva deratizáciu, dezinfekciu a dezinfekciu.

III. Zhodnotenie dodržiavania podmienok povolenia

Pri kontrole dodržiavania podmienok rozhodnutia uvedených v nasledovných bodoch v spojitosti s prílohou č. 7, kapitola II., časť F., bod 9., vyhlášky MŽP SR 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší (ďalej len „vyhláška“) bolo zistené:

Podmienka č. II.A.4.4 Prevádzkovateľ musí viesť v prevádzkovom denníku mesačné záznamy odberu podzemnej vody zo studne ZV C5.

Vyjadrenie:

Prevádzkovateľ vedie v prevádzkovom denníku mesačné záznamy odberu podzemnej vody - podmienka splnená

Podmienka č. II.A.5.4 Prevádzkovateľ je povinný vykonávať pred začatím každého chovného cyklu kompletnú asanáciu a dezinfekciu technológie výrobných a sociálnych priestorov.

Vyjadrenie:

Prevádzkovateľ predložil zmluvu s firmou GARANT PLUS DDD s.r.o., ktorá vykonáva deratizáciu, dezinfekciu a dezinfekciu – **podmienka splnená**

Podmienka č. II.A. 5.9 Skladovanie krmnej zmesi vykonávať v uzatvorených silách, aby sa predišlo znečisteniu ovzdušia prachom.

Vyjadrenie:

Prevádzkovateľ skladuje krmnu zmes v uzatvorených silách – **podmienka splnená**

Podmienka č. II.C.1.3 V procese kŕmenia používať krmivo obsahujúce vhodné proteíny a enzýmy, znižujúce zápašnosť hydinového trusu.

Vyjadrenie:

Prevádzkovateľ predložil kompletne krmivo:

- pre kuričky od 5 do 16 týždňa
- pre kuričky od 16 týždňa do 2% znášky (cca 17 týždňov)
- ťžitkové nosnice od 36 týždňa do 45 týždňa
- ťžitkové nosnice od 46 do 59 týždňa – **podmienka splnená**

Podmienka č. II.D.1.8 Prevádzkovateľ je povinný počas chovného cyklu vykonávať denne kontrolu ťhynu hydiny, ktorých zber a zneškodňovanie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy. Uhynuté kusy hydiny musí okamžite uložiť do uzamknutého kafilérneho boxu a zneškodňovať oprávnenou osobou podľa osobitného právneho predpisu.

Vyjadrenie:

Prevádzkovateľ predložil zmluvu s firmou SATEV SLOVENSKO spol. s.r.o., Ul. Hlavná 2, Svätý Peter na odvoz a spracovanie vedľajších živočíšnych produktov – **podmienka splnená**

Kontrola bola vykonaná v súčinnosti s prílohou č. 7, kapitola II., príloha F., časť 9 vyhlášky a bola zameraná na podmienky prevádzkovania, technológiu a podmienky na dosiahnutie znižovania emisií amoniaku podľa uvedenej prílohy. Výhodnotenie integrovaného povolenia podľa vyhlášky:

9.1.2 Ak ide o veľký zdroj znečisťovania ovzdušia, je potrebné obmedzovať emisie amoniaku zavedením nízkoemisných systémov a technik s cieľom dosiahnuť toto zníženie emisií amoniaku:

Proces Zníženie emisií NH₃

Ustajnenie $\geq 20\%$

Skladovanie hnoja, hnojovice a trusu $\geq 40\%$

Aplikácia do pôdy $\geq 30\%$

Zníženie emisií sa posudzuje k emisiám NH₃ z daného procesu bez použitia nízkoemisných technik.

9.1.3 Pri výstavbe veľkých zdrojov je potrebné riešiť obmedzovanie emisií amoniaku komplexne, aby amoniak zachytený v jednom stupni nespôsobil zvýšenie emisií v ďalšom stupni spracúvania hnoja.

9.2 Zásady správnej poľnohospodárskej praxe - opatrenia na obmedzovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat

Celkové zníženie emisií amoniaku zo živočíšnej výroby možno dosiahnuť aplikáciou nasledujúcich nízkoemisných techník. Dosiahnuté zníženie emisií amoniaku treba pre konkrétny chov hodnotiť individuálne. Hodnoty, aké možno realizáciou predmetnej nízkoemisnej technológie dosiahnuť, sú uvedené vo vestníku.29).

9.2.1 Správna stratégia kŕmenia

Prísun proteínov v krmive musí zodpovedať produkčnej úrovni zvierat, čím sa dosiahne zníženie obsahu nadbytočného dusíka v exkrementoch. Stratégia kŕmenia poskytuje nákladovo najúčinnšie možnosti znižovania emisií, nakoľko prináša efekt v každom stupni, kde sa amoniak môže uvoľňovať. Na zníženie nadbytočných dávok proteínov sa odporúča využiť najmä tieto opatrenia:

- a) zloženie krmiva prispôbiť požiadavkám stavu chovných zvierat, napríklad podľa veku a váhy zvierat a štádia chovu,
- b) náhrada časti čerstvej trávy vlákniinou s nižším obsahom proteínov, napríklad kukuričnou silážou, senom, slamou a pod.,
- c) vylúčenie intenzívneho hnojenia trávnych porastov určených na skrmovanie,
- d) zvýšenie podielu pasenia,
- e) primiešavanie biotechnologických prípravkov do krmiva.

9.2.2 Ustajnenie zvierat

9.2.2.3. Opatrenia pre hydinárne

Výrazné obmedzenie emisie amoniaku sa dosiahne, keď obsah sušiny v truse a v podstielke je > 60%. Vhodné opatrenia sú najmä:

- a) Predchádzanie vlhkosti – napríklad zabezpečenie napájadiel proti pretekaniu a využitie vysušacích mechanizmov,
- b) Obmedzovanie emisií amoniaku pri nakladaní s trusom, ako je:
 1. Zber trusu na pás a následne vysušanie trusu,
 2. Uskladnenie trusu do komôr pod kliečkami uloženými v radoch, ako sú stilhouses, alebo voliárovým systémom.

9.2.4.2 Znižovanie emisií z tuhého podielu organického hnojiva

Organické hnojivo je potrebné čo najrýchlejšie, najneskôr do 24 hodín po jeho aplikácii na pôdu, zaorať.

Zistený stav:

Inšpekcia vyhodnotila plnenie podmienok vyhlášky podľa oznámení údajov o množstvách a druhoch znečisťujúcich látok vypustených do ovzdušia za rok 2014 a výpočet poplatku za veľký a stredný zdroj znečistenia ovzdušia za rok 2014 podľa § 4 ods. 1 zákona č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečistenie, ovzdušia v znení neskorších predpisov a rozhodnutia o určení výšky poplatku za znečisťovanie ovzdušia v roku 2014 (Inšpekcia) Farma bola vytvorená kapacitne pre chov jaríc takto:

Číslo haly	Názov objektu	Kapacita m ³	Počet odchovných cyklov za rok
1	odchovná hala	4360	x
2	odchovná hala	4360	2
3	odchovná hala	4360	x
1	znáškové haly	4360	1
2	znáškové haly	x	x
3	znáškové haly	4360	1
4	znáškové haly	4360	1
	6x žumpa	310	

Výrazne obmedzenie emisie amoniaku prevádzkovateľ dosiahol:

- Zníženie 50% podávaním biotechnologických prípravkov v krmive
- Zníženie 50% čistenie mrvy niekoľko krát denne (chov v klietkach)
- Zníženie 80% rozmetanie hnoja priamo na pole (zaorávanie do 12 hodín)

Emisie z chovu jaríc:

Názov zdroja	Chov hydiny – nosnice			
Druha a kategória zvierat	jarice			
Celkový počet chovaných zvierat	44777			
Počet projektovaných turnusov	2			
	Podiel v roku	EF kg/zviera/rok	Množstvo znečisťujúcej látky v tonách – NH ₃	
Ustajnenie	44777	0,190	8,507 znížené na 4,253	
SKlad ustajnenia	44777	0,030	1,343	
Povrchová aplikácia hnoja	44777	0,150	6,716 znížené na 1,343	
Sumárny emisný faktor v kg na zviera za rok / celkové množstvo NH ₃ v t	44777	0,37	6,939 znížené na 3,470	

IV. Záver

Inšpekcia vykonanou kontrolou nezistila žiadne nedostatky a potvrdzuje súlad kontrolou zisteného stavu v prevádzkovaní s podmienkami povolenia s prílohou č. 7 kapitola II. Časť F., bod 9., vyhlášky MŽP SR 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v platnom znení. V integrovanom povolení sú uvedené podľa vyhlášky prevádzkové povinnosti v dostatočnom rozsahu.

Správa z environmentálnej kontroly č. **51/2015/Sob/Z** bola vypracovaná v Bratislave dňa 09.12.2015.

O výsledku kontroly a obsahu správy bol dňa 15.12.2015 informovaný Ing. Štefan Vida predsedu predstavenstva (osobne).

V. Prerokovanie výsledku kontroly s prevádzkovateľom:

Výsledok kontroly a obsah správy bol dňa 15.12.2015 prerokovaný s Ing. Štefanom Vidom predsedom predstavenstva, ktorý podal k prerokovaným skutočnostiam nasledovné vyjadrenie:

Súhlasím s výsledkom kontroly

MEDZIČILÍŽIE, a.s.
930 08 ČILÍŽSKÁ RADVAŇ
IČO:191396, IČ pre DPH: SK2020365039
-1-

Záznam podpísaný v Bratislave dňa 15.12.2015.

Za SIŽP IŽP Bratislava, OIPK:

Ing. Milan Sobolík

gldz
.....

Ing. Ivana Záleská

gldz
.....

MEDZIČILIŽIE, a.s.
930 08 ČILIŽSKÁ RADVAŇ

Za prevádzkovateľa:

Ing. Štefan Vida – predseda predstavenstva

IČO:191396, IČ pre DPH: SK2020365039
-1-

fid
.....

Správu z environmentálnej kontroly č. 51/2015/Sob/Z prevzal dňa: 15.12.2015

Meno:

Ing. VIDA STEFAN

fid

MEDZIČILIŽIE, a.s.

930 08 ČILIŽSKÁ RADVAŇ

IČO:191396, IČ pre DPH: SK2020365039

-1-